

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

**ПЛОСКО-РЕЛЬЄФНА ПЛАСТИКА
(ХУДОЖНЯ КЕРАМІКА)**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»

Спеціальність 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»

Спеціалізація: 014.12 «Мистецтво. Образотворче мистецтво»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 4

від «1» грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва навчального освітнього компонента	Плоско-рельєфна пластика (художня кераміка)
Викладач (-і)	Коман Галина Михайлівна
Контактний телефон Викладача	+38 0968504115
Е-mail викладача	halyna.koman@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн /онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Середа, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
Програма освітнього компонента «Плоско-рельєфна пластика (художня кераміка)» забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців першого бакалаврського рівня, спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Освітній компонент «Плоско-рельєфна пластика (художня кераміка)» належить до циклу професійної підготовки вільного вибору студента. Навчальний курс передбачає ознайомлення студентів з історичним розвитком кераміки як виду декоративно-ужиткового мистецтва, композиційними особливостями формотворення, технологією виготовлення і декорування художніх керамічних виробів, а саме: жіночих аксесуарів і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його креативних здібностей.	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
Метою вивчення освітнього компонента є: набуття необхідних знань та навичок в галузі мистецтва художньої кераміки, як виду декоративно-прикладного мистецтва; розвиток та формування у студента творчого мислення; поглиблення знань та вмінь самостійної творчої роботи і практичних навичок у створенні сучасної кераміки. Основними цілями вивчення освітнього компонента є: вивчення методики виготовлення керамічних виробів малої форми (жіночих прикрас); підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного і практичного застосування знань з плоско-рельєфної пластики (художньої кераміки) в професійній діяльності в шкільних та позашкільних закладах художньої творчості дітей, розвиток його творчих здібностей.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь із наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу на рівні базової середньої освіти.	
Загальні компетентності.	
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.	
ЗК 2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.	
Фахові компетентності.	
ФК 1. Здатність застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.	

ФК4. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності, реалізовувати наскрізні змістові лінії засобами навчального предмета та інтегрованого навчання, розвивати критичне мислення.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Компетентності предметної спеціальності (ПК)

ПК1. Здатність глибоко розуміти класичні та новітні мистецтвознавчі поняття і на їх основі розробляти концептуальні засади образотворення.

ПК2. Здатність застосовувати знання термінології традиційних та цифрових видів образотворчого мистецтва в освітній, науковій і художньо-творчій діяльності.

ПК3. Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

ПК4. Здатність характеризувати історичні віхи еволюції образотворчого мистецтва й адекватно оцінювати наявні артефакти за об'єктивними критеріями їх художності.

ПК5. Здатність добирати ефективні для художньо-творчого розвитку учнів форми, методи, засоби і технології студіювання образотворчого мистецтва.

ПК7. Здатність застосовувати сучасні дослідницькі методи вобразотворчій та художньо-педагогічній діяльності.

ПК9. Здатність створювати безпечні умови діяльності суб'єктів художньо-педагогічного процесу в мистецько-освітньому середовищі.

ПК10. Здатність до організації, проведення й оцінки результативності навчально-творчих практик, виховних заходів та виставок творів образотворчого мистецтва.

Компетентності предметної спеціальності (ПК)

ПК7. Здатність застосовувати сучасні дослідницькі методи в образотворчій та художньопедагогічній діяльності.

ПК9. Здатність створювати безпечні умови діяльності суб'єктів художньо-педагогічного процесу в мистецько-освітньому середовищі.

ПК10. Здатність до організації, проведення й оцінки результативності навчально-творчих практик, виховних заходів та виставок творів образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН7. Застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

Програмні результати навчання для предметної спеціальності (ПРН)

ПРН2. Володіти поняттєво-термінологічним тезаурусом образотворчого мистецтва, психологією художньої творчості та художньою педагогікою.

ПРН3. Уміти знаходити й опрацьовувати візуальні і літературні джерела та ефективно використовувати їх в мистецько-освітній, науковій і художньо творчій діяльності.

ПРН4. Уміти аналізувати особливості образного ладу, композиційної побудови та специфіку виражальних і техніко-виконавських засобів творів образотворчого мистецтва.

ПРН5. Володіти технологією роботи з традиційними і сучасними матеріалами образотворчого мистецтва та основами художньої майстерності.

ПРН8. Володіти інформаційними технологіями художньо-педагогічної комунікації та образотворення.

ПРН12. Володіти педагогічним малюнком та демонстраційним обладнанням, дидактичним матеріалом унаочнення уроків образотворчого мистецтва.

ПРН14. Уміти створювати безпечні умови в мистецько-освітньому середовищі закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	6
Практична робота	24
Самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	014 «Середня освіта»	2	вбірковий

Тематика навчального освітнього компонента			
Тема	кількість годин		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. Поняття «плоско-рельєфна пластика». Види рельєфу. Техніка безпеки для студентів при роботі у майстерні з художньої кераміки. <i>Інформаційне повідомлення про поняття “плоский рельєф”.</i>	2		10
Тема 2. Історія розвитку кераміки в Україні. Основні керамічні осередки. Різновиди художньої кераміки. Методика виготовлення та декорування керамічних виробів рельєфом.	2		
Тема 3. Методи та засоби проектування аксесуарів з кераміки. Орнаментальні особливості декорування плоским рельєфом.	2		
Тема 4. Творча робота. Виготовлення жіночих прикрас (кулон або кільце та сережки). <i>Збір матеріалу для створення ескізів. Ескізування до завдання «Жіночі прикраси». Перенесення обраної композиції на кальку.</i>		4	10
Тема 5. Підготовка матеріалів та інструментів. Формування пласта із глини, перенесення композиції на його поверхню. Початок формування та декорування рельєфом деталей жіночих прикрас.		6	
Тема 6. Опрацювання рельєфу за допомогою петель різної величини та конфігурації. Завершальний етап, підготовка до висушування виробу. <i>Виготовлення модульного пласта із пластиліну із плоским рельєфом.</i>		6	10
<i>Тема 7. Підготовка презентації про рельєфну пластику одного із стилів (за вибором студента /ки).</i>			8
Тема 8. Формування (збір) прикрас із випалених керамічних деталей та металевої фурнітури. <i>Презентація процесу виконання завдання у форматі Power point.</i>		4	8
Тема 9. Тонування / розпис окремих рельєфних деталей виробу.		2	
Тема 10. Опоряджувальні роботи. Оформлення.		2	
<i>Тема 11. Реферат про українську ренесансну рельєфну пластику.</i>			14

6. Система оцінювання навчального освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 50 балів, Контрольна робота – 10 балів; Тестові завдання – 20 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 20
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 10 балів Тестові завдання – 20 балів Самостійна робота – 20.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчального освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Антонович Є. А., Селівачов М.Р. Декоративно-прикладне мистецтво з практикумом у навчальних майстернях : навч. посібник. Київ.: РНМК, 1993. 115с.
2. Базильчук Л.В, Пічкур М.О. Основи художньої кераміки: Навчально-методичний посібник. – Умань: АЛМІ, 2009. – 84 с.
3. Боренько Н. Типологічні особливості та декор гончарних виробів Волині й Полісся. Минувле і сучасне Волині і Полісся. Народна культура і музеї. Наук. зб. Вип. 44. Матеріали Четвертої Всеукраїнської науково-етнографічної конференції, присвяченої 80- річчю від дня народження Олекси Ошуркевича, 16–17 квітня 2013 року, м. Луцьк. Луцьк, 2013. С. 108–113.

4. Гнатюк М. В. Образотворче і декорат.-прикл. м-во (осн. обр. грамоти): навч. посіб. Ч. I. ІваноФранківськ: Ярина, 2016. 196 с.
5. Гринюк М. М. Роль традицій в професійному мистецтві. Мистецькі студії '02. Косів : Писаний камінь, 2002. С. 35— 39.
6. Кара-Васильєва Т.В. Декоративне мистецтво України ХХ століття / Т.В. Кара-Васильєва, З.А. Чегусова. – К.: Либідь, 2005. – 274 с.
7. Колупаєва А. Українські кахлі XIV – ХХ ст. Історія. Типологія. Іконографія. Ансамблевість. / наук. ред. М. Станкевич. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2006. 384 с.
8. Крутенко Н.Г. Розповіді про кераміку / Наталія Григорівна Крутенко. – К.: Либідь, 2002. – 252 с.
9. Лащук Ю. Покутська кераміка. Українське народознавство. Опішне, 1998.
10. Рукотвори. Народне мистецтво online. URL : <http://www.rukotvory.com.ua>
11. Станкевич М.Є. Художня кераміка // Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво: Навчальний посібник. – Львів: Світ, 1993. – С.77-85.
12. Ткачук Т.М., Тимус К. Л. Галицькі керамічні плитки із рельєфним зображенням та гончарні клейма. Старий часопис. Івано-Франківськ.: Плай, 1997.

Викладач: Комач Галина Михайлівна,
викладач кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну